

Sygn.akt III AUa 243/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Piotr Prusinowski (spr.)

Sędziowie: SA Maria Jolanta Kazberuk

SA Bohdan Bieniek

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 września 2015 r. w B.

sprawy z odwołania R. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji wnioskodawcy R. Z.

od wyroku Sądu Okręgowego w Ostrołęce III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 10 grudnia 2014 r. sygn. akt III U 846/14

oddala apelację.

Sygn akt III AUa 243/15

UZASADNIENIE

W piśmie z dnia 23.09.2014r. R. Z. wniósł odwołanie od decyzji (...) w P. z dnia 08.09.2014r., którą to decyzją ZUS odmówił mu prawa do emerytury wskazując, że na dzień 01.01.1999r. nie udowodnił wymaganego 25-letniego ogólnego stażu pracy i 15-letniego okresu pracy w szczególnym charakterze.

W uzasadnieniu wniósł o zaliczenie do ogólnego stażu pracy okresu nauki w technikum zawodowym – Technikum Rolniczym w B. od 01.09.1969r. do 30.05.1975r. oraz o zaliczenie do stażu pracy w szczególnym charakterze okresu pracy w Zbiorczej Szkole Gminnej w Z. Szkole Podstawowej w G. od 01.09.1983r. do 31.08.1999r. Podniósł też, że w szkole pracował w klasach łączonych, gdzie stosuje się przelicznik 1,2 roku za każdy przepracowany rok.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podniósł, że odwołujący wprawdzie osiągnął wymagany wiek emerytalny 60 lat, lecz na dzień 1.01.1999r. posiada ogólny staż pracy w wymiarze 23 lata 5 miesięcy i 27 dni, zamiast wymaganych 25 lat. Nadto zdaniem ZUS odwołujący wykazał okres pracy w szczególnym charakterze jedynie w wymiarze 14 lat 10 miesięcy i 27 dni, zamiast wymaganych 15 lat pracy.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce wyrokiem z dnia 10 grudnia 2014 r. oddalił odwołanie. Sąd ten odwołał się do art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z §

4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Wskazał, że R. Z. wnosił o zaliczenie do ogólnego stażu pracy okresu nauki w technikum zawodowym – Technikum Rolniczym w B. od 1.09.1969r. do 30.05.1975r. W ocenie Sądu okres ten nie może być uwzględniony do stażu pracy. W myśl art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991r. okresy zatrudnienia po ukończeniu 15 lat życia na obszarze Państwa Polskiego - w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy, jeżeli w tych okresach pracownik pobierał wynagrodzenie lub zasiłki z ubezpieczenia społecznego: chorobowy, macierzyński lub opiekuńczy albo rentę chorobową. Z powyższego wynika, że w stażu pracy mogą być uwzględnione tylko okresy zatrudnienia po ukończeniu

przez daną osobę 15 lat życia, tj. w tym przypadku od 26.09.1969r. Co do pozostałego okresu Sąd uznał, że odwołujący nie wykazał faktu zatrudnienia go w spornym okresie.

Sąd pierwszej instancji dokonał również analizy sytuacji wnioskodawcy na gruncie art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy emerytalnej. Zgodnie z tym przepisem za okresy składkowe uważa się przypadające przed dniem 15 listopada 1991r. okresy zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed 1.01.1975r. Odsyłając do przepisów o zatrudnieniu młodocianych obowiązujących przed dniem 1.01.1975r. przepis art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy kieruje do przepisów dekretu z dnia 2.08.1951r. o pracy i szkoleniu młodocianych w zakładach pracy (Dz.U. Nr 41, poz. 311) i przepisów ustawy z dnia 2.07.1958r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz.U. Nr 45, poz. 226 ze zm.), a z przepisów tych wynika, że młodociani mogli być zatrudniani przez zakłady pracy tylko w celu: 1) nauki zawodu, 2) przyuczenia do określonej pracy, 3) odbycia wstępnego stażu pracy.

W świetle tych przepisów za okres składkowy w rozumieniu art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych można uznać tylko takie zatrudnienie młodocianego, które odbywało się na podstawie umowy o pracę zawartej pomiędzy młodocianym i zakładem pracy.

W obliczu przywołanego stanu prawnego Sąd konstatawał, że R. Z. w toku postępowania przyznał, iż nie zawierał takiej umowy. Na rozprawie w dniu 12.11.2014r. oświadczył, iż w okresie nauki w technikum miał praktyki w czasie nauki i w wakacje w przyszkolnym gospodarstwie rolnym. Podał również, że za praktyki im nie płacono, w czasie roku szkolnego praktyki miał jeden dzień w tygodniu a w wakacje przez jeden miesiąc. Uwzględniając te okoliczności Sąd pierwszej instancji zauważył, że w spornym okresie odwołujący się nie miał zawartej żadnej umowy o pracę. Skoro zaś praktyki odbywał w przyszkolnym gospodarstwie rolnym, to jego pracodawcą musiałaby być szkoła. Sąd Okręgowy zwrócił się zatem do Zespołu Szkół Rolniczych Centrum (...) w B. z prośbą o wskazanie, czy z uczniami Państwowego Technikum Rolniczego w B., uczącymi się w okresie od 01.09.1969r. do 30.05.1975r. i mającymi praktyki w przyszkolnym gospodarstwie rolnym, zawierane były umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego. W odpowiedzi Sąd otrzymał pismo, w którym wskazano, iż nie były zawierane takie umowy.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż sporny okres jest jedynie okresem nauki a nie okresem zatrudnienia w rozumieniu w/w przepisów, dlatego nie podlega wliczeniu do ogólnego stażu pracy.

Sąd pierwszej instancji zajął stanowisko jeszcze w jednej kwestii. R. Z. podnosił, że szkole pracował w klasach łączonych, gdzie stosuje się przelicznik 1,2 roku za każdy przepracowany rok i domagał się uwzględnienia takiego przelicznika. Poza sporem było, iż odwołujący pracował jako nauczyciel w Zbiorczej Szkole Gminnej w Z. Szkole Podstawowej w G. od 1.09.1983r. do 31.08.1999r. Uwzględnienie koncepcji odwołującego powodowałoby zwiększenie ilości stażu pracy. Zdaniem Sądu Okręgowego nie można jednak jej zastosować przy ustalaniu stażu pracy uwzględnianego przy ustalaniu prawa do emerytury. Przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych okresy uwzględniane do stażu pracy wskazują w art. 6, art. 7 i art. 10 i nie ma w nich mowy o przyjmowaniu przelicznika 1,2 dnia za jeden dzień pracy w klasach łączonych. Kwestia odbywania przez nauczyciela lekcji w klasach łączonych ma natomiast znaczenie dla jego wynagrodzenia, gdyż z tego tytułu przysługuje dodatek za pracę w trudnych warunkach, co wynika z § 1 pkt 6 w zw. z § 8 pkt 10 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i

Sportu z dnia 31 stycznia 2005r. w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy (t.j. Dz.U.2014 poz. 416).

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż organ rentowy prawidłowo uwzględnił ogólny staż pracy R. Z.. Ponieważ wynosi on jedynie 23 lata 5 miesięcy i 27 dni, odwołujący nie spełnił warunków do przyznania mu prawa do emerytury.

W tej sytuacji Sąd Okręgowy za mniej istotnym uznał staż pracy w szczególnym charakterze. Organ rentowy uwzględnił go w wymiarze 14 lat 10 miesięcy i 27 dni, zamiast wymaganych 15 lat pracy. Okres zatrudnienia odwołującego w Zbiorczej Szkole Gminnej w Z. Szkole Podstawowej w G. od 1.09.1983r. do 31.12.1998r. został uwzględniony częściowo. Z pisma ZUS z dnia 20.11.2014r. wynikało, iż nie uwzględniono okresów niezdolności do pracy, przypadających w latach 1993-1998 w wymiarze łącznym 5 miesięcy i 8 dni. W ocenie Sądu pierwszej instancji okresy zwolnień lekarskich, przypadających w w/w okresie należy zaliczyć do stażu pracy w szczególnym charakterze. Sąd powołał się w tym zakresie na stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 lipca 2011r., I UK 12/11, LEX nr 989126. W tej sytuacji Sąd wskazał, że ubezpieczony legitymuje się stażem pracy w szczególnych warunkach wynoszącym 15 lat 4 miesiące i 5 dni. Nie przysługuje mu jednak prawo do wcześniejszej emerytury, gdyż nie wykazał wystarczającego stażu ogólnego.

Apelację złożył wnioskodawca.

Z treści środka odwoławczego należy wnosić, że apelacja dotyczy całości wyroku, a zmierza do zmiany wyroku oraz poprzedzającej go decyzji i przyznanie prawa do emerytury. W apelacji wnioskodawca podał, że Technikum rolnicze W B. w okresie jego nauki podlegało pod Ministerstwo Rolnictwa, a nie Ministerstwo Oświaty. Warunkiem zaliczenia okresu szkoły, to jest 5 lat jako okresu bezskładkowego było po ukończeniu technikum odbycie stażu w zawodzie. Skarżący stwierdził, że taki staż odbył w PGR I.. W ocenie skarżącego Sąd pierwszej instancji nie odwołał się do przepisów organu prowadzącego szkołę. Apelujący nawiązał również do kwestii „przelicznika 1.2” wynikającego z Karty Nauczyciela. Podał, że regulował go prawdopodobnie art 52 Karty Nauczyciela (uchylony w 1995 r.).

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja nie jest trafna.

Odwołujący się ignoruje obowiązujący stan prawny. Po pierwsze, skoro wnioskodawca wystąpił o emeryturę w dniu 29 września 2014 r., to zrozumiałe jest, że data ta wyznacza jego sytuację prawną. Po drugie, starania w zakresie emerytury skupiają uwagę na akcie prawnym regulującym to prawo. Oznacza to, że miarodajne dla rozstrzygnięcia sprawy są wyłącznie przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych według stanu na dzień złożenia wniosku. Konstatacja ta sprawia, że chybione są dywagacje wnioskodawcy dotyczące „przepisów organu prowadzącego szkołę”. Jeśli wolą ustawodawcy byłoby uwzględnienie do wymaganego stażu emerytalnego okresu nauki w Technikum Rolniczym, to z pewnością znalazłoby to wyraz w treści art. 6 lub 7 ustawy emerytalnej. Sąd pierwszej instancji prawidłowo i wyczerpująco wyjaśnił wnioskodawcy, że przepisy te nie dają podstaw do zaliczenia zgłaszanego rodzaju nauki. Brak akceptacji skarżącego w tym zakresie nie może stać się powodem do wydawania rozstrzygnięcia sprzecznego z prawem. W rezultacie zarzut ten nie może doprowadzić do zmiany zaskarżonego wyroku.

Identycznie jest odnośnie do wątku dotyczącego „przelicznika 1,2”. Ustawa o emeryturach i rentach z FUS, jak również przepisy innych ustaw, nie przyznały nauczycielom szczególnego prawa, polegającego na kumulowaniu przepracowanych lat pracy (z punktu widzenia uprawnień emerytalnych). Samoistnie wystarcza to do odrzucenia również tego twierdzenia ubezpieczonego.

Różnica stażu, o której wspomina apelujący, jest prosta do wyjaśnienia. W zaskarżonej decyzji staż ogólny wyniósł 23 lata, 5 miesięcy i 27 dni. Został on obliczony na dzień 31 grudnia 1998 r. Cenzus ten wynika z art. 184 ust 1 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po

osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy spełnili między innymi przesłankę stażową. Ustawa ta weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 r., a zatem staż składkowy i nieskładkowy na potrzeby emerytury opartej na tej podstawie prawnej oblicza się na dzień 31 grudnia 1998 r. Z uwagi na to, że skarżący po tej dacie nadal był zatrudniony w Szkole Podstawowej w G. (do 22 sierpnia 1999 r.), zrozumiałe staje się dlaczego jego staż składkowy i nieskładkowy jest wyższy i wynosi 24 lata, 7 miesięcy i 25 dni.

Z uwagi na to, że apelacja nie dostarczyła argumentów pozwalających na zmianę zaskarżonego wyroku, należało orzec zgodnie z art. 385 k.p.c.